

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Zlatko Čobović, Tamara Skrozza, Jelena Petković, Nadežda Budimović, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Ana Martinoli, Sanja Pavlović, Olivera Milošević i Milena Vasić na sednici održanoj 24. 4. 2025. godine, većinom glasova donosi

ODLUKU

Tekstovima „ĐILASOV TVITERAŠ NE DEMANTUJE DA JE NA NJEGOVOM PLATNOM SPISKU ALI NASTAVLJA DA VREĐA Kristal Met Dejmon poziva na državni udar i POTVRĐUJE DA ĆE GA BITI!“ i „KRISTAL MET DEJMON PRETI VUČICU! Jeziva poruka Đilasovog tviteraša: 'Ovo je tvoje poslednje veče'“, objavljenim 12. i 15. marta 2025. godine, portal „Kurir.rs“

1.prekršio je tačke 1 i 2 Poglavlja I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara i novinarki Srbije o obavezi novinara /novinarki da tačno, nepristrasno, potpuno i blagovremeno izveste o događajima od javnog interesa, držeći se novinarskih standarda koje propisuje Kodeks, da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose i komentara, pretpostavki i nagađanja,

2. prekršio je tačku 2 Poglavlja II (Nezavisnost od uticaja), po kojoj ekonomski i politički interesi izdavača ne smeju da utiču na uređivačku politiku na način koji bi za posledicu imao netačno, pristrasno, nepotpuno i neblagovremeno informisanje javnosti,

3.prekršio je tačke 1, 2 i 3 Poglavlja III (Odgovornost novinara/novinarki), po kojima su novinari/novinarke dužni da rade u javnom interesu i da, u skladu sa profesionalnim normama, objavljuju činjenice neophodne građanima da donose informisane odluke, da neguju kulturu i etiku javne reči, ne koriste govor mržnje, agresivnu retoriku ili retoriku koja može podsticati na diskriminaciju ili agresivno ponašanje i odgovorni su, pre svega, javnosti i tu odgovornost ne smeju da podrede interesima drugih, a posebno ne interesima izdavača, korporacija, vlada i drugih državnih organa,

4.prekršio je tačku 3 Poglavlja V (Poštovanje dostojanstva) o obavezi novinara/novinarki da poštuju princip nenanošenja štete ugledu i dostojanstvu ličnosti i da ne učestvuju u širenju neistina ili kontinuiranom zlonamernom narušavanju reputacije osoba o kojima se izveštava,

5.prekršio je i tačku 3 Poglavlja VIII (Odnos prema izvorima) o obavezi novinara/novinarki da konsultuju što više izvora.

Nalaže se portalu „Kurir.rs“ da odluku objavi u narednih pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Marko Marjanović, na mreži X poznat pod imenom Kristal Met Dejmon, podneo je žalbu, navodeći da je u spornim tekstovima opisan kao „Đilasov tviteraš“, da je na njegovom platnom spisku i da mu je Đilas politički mentor, jer je zaposlen u firmi Ovation BBDO, čiji je suvlasnik Đilasov partner Dragan Ilić, zatim da „poziva na državni udar i da potvrđuje da će ga ubiti“. Po mišljenju advokata žalioca, tekstovima su prekršene odredbe iz poglavlja Istinitost izveštavanja (jer tvrdnje nisu činjenično tačne, već sadrže klevete i uvrede), Odgovornost novinara (zbog korišćenja govora mržnje i agresivne retorike), Poštovanje dostojanstva (jer medij širi neistine da bi mu narušio reputaciju i diskriminiše ga zbog drugačijeg mišljenja), kao i Poštovanje privatnosti, zbog objavljivanja njegovih fotografija sa društvene mreže u krajnje negativnom kontekstu. U žalbi je navedeno da je Kodeks prekršen i uvredljivim komentarima ispod tekstova.

U odgovoru na žalbu advokat redakcije portala „Kurir.rs“ odbacio je sve navode žalbe, koja je, kako je naveo, nerazumljiva, kontradiktorna sopstvenim navodima i namerno predstavlja činjenice drugačijima nego što jesu. Svi navodi u tekstovima zasnovani su na činjeničnom osnovu, a novinari su proverili istinitost informacija i njihovo poreklo. Navodi da je na platnom spisku Dragana Đilasa su potkrepljeni podacima iz APR, žalilac je zaposlen u Ovation, čiji je suvlasnik Ilić, koji je sa Đilasom vlasnik Multikom grupe, te je reč o dve povezane kompanije, što inače žalilac nije demantovao. Tačno je i da je pozivao na državni udar, što potvrđuje citat sa mreže (odbrojao je do državnog udara), pretio je Aleksandru Vučiću („ovo je tvoje poslednje več“, a da potvrđuje da će ga ubiti ne piše nigde. Najava držanog udara i pretnje predsedniku države su informacije od javnog interesa i imaju prednost u odnosu na eventualnu poverljivost informacija, istakao je advokat, dodajući i da je netačno da su komentari uvredljivi, kao i da nije dostavljen ni jedan. U odgovoru na žalbu se, između ostalog, podseća i da je podnosilac žalbe pretio i psovao novinare „Kurira“, što i piše u jednom od tekstova.

Komisija za žalbe je ocenila da je reč o tekstovima koji nisu napisani u skladu sa osnovnim profesionalnim standardima, tendenciozni su i zlonamerni, a novinari se služe floskulama uobičajenim za opisivanje ljudi koji imaju drugačije političko mišljenje. Mada advokat tvrdi da je od velikog javnog interesa objaviti da neko najavljuje državni udar i pretili predsedniku države, Komisija veruje da cilj u ovom slučaju nije bio informisanje javnosti o tome, već diskreditacija žalioca, te da izveštavanje u ovom slučaju nije ni tačno ni potpuno.

Od žalitelja nije zatraženo objašnjenje u vezi sa onim što je objavio, već autori tekstova sami učitavaju značenje u ono što je napisano, pa se tako tvrdnja „ovo je tvoje poslednje več“ tumači kao pretnja po život predsednika Aleksandra Vučića, a odbrojavanje do državnog udara kao „pozivanje na državni udar“. Istina je, međutim, da u tekstu nigde ne piše da je „potvrdio da će ga ubiti“, kako navodi advokat u žalbi, već da će „biti“ državnog udara.

Odgovor kojim se obrazlaže šta zapravo znači da je podnositelj žalbe na „Đilasovom platnom spisku”, odnosno objašnjava da je zaposlen u navodnoj ćerka firmi Đilasove firme, nije dovoljno uverljiv. U ovom tekstu je „Đilasov platni spisak” upotrebljen kao jasna veza između političkog delovanja žalitelja i zarade, što se ne može tvrditi. Podnositelj nije zaposlen kao politički aktivista već na nekom drugom radnom mestu, koje se ne može dovesti u vezu sa njegovim političkim delovanjem. Dodatno, u drugom tekstu se navodi da podnositelj ne demantuje da je na Đilasovom platnom spisku, ali je potpuno nejasno da li mu je to pitanje upšte i postavljeno.

Komisija, zato, smatra da je prekršena odredba koja se odnosi na obavezu pravljenje jasne razlike između činjenica koje se prenose, pretpostavki i nagađanja, jer je sve zasnovano na proizvoljnim tumačenjima redakcije o vezi između njegovih navodnih pretnji predsedniku Republike i zaposlenja u preduzeću Oviation BBDO.

Komisija podseća i da su novinari/novinarke dužni da rade u javnom interesu i da, u skladu sa profesionalnim normama, objavljuju činjenice neophodne građanima da donose informisane odluke, kao i da tu odgovornost javnosti ne smeju da podrede interesima drugih, a posebno ne interesima izdavača, korporacija, vlada i drugih državnih organa, što je, po mišljenju Komisije, ovoga puta bio slučaj. Komisija veruje da se redakcija, odlučivši se za ovakav način izveštavanja, vodila nekim drugim interesom, a ne javnim, kao i da su ovi tekstovi deo kampanje protiv svih pojedinaca koji podržavaju proteste.

Po mišljenju Komisije, Kodeks nije prekršen komentarima čitalaca ispod teksta, jer nisu uvredljivi za žalioca, koji u žalbi nije ni naveo nijedan takav komentar.

Takođe, za odluku da je prekršeno pravo na privatnost žalioca, nije bilo potrebne većine od sedam glasova, budući da je deo članova Komisije ukazao na to da je reč o profilu na društvenoj mreži koji prati veliki broj ljudi. Deo članova je smatrao, da se bez obzira na to, po Kodeksu novinara i novinarki Srbije, mora tražiti saglasnost za objavljivanje fotografija sa društvenih mreža.

Jedan član Komisije je ostao uzdržan, ukazujući na to da je podnosilac žalbe osoba koja vodi kampanje protiv novinara, vređa ih, koristi neprimeren rečnik i objavljuje njihove privatne podatke, te da ne može objektivno da odlučuje o njegovoj žalbi.

Članovi Komisije su bili saglasni sa tim da žalitelj koristi rečnik koji ne doprinosi kvalitetu komunikacije u javnom prostoru i da targetira ljude, ali su ocenili da to ne sme da utiče na odlučivanje o žalbi koju je podneo.

Beograd, 24. 4. 2025.

Predsedavajuća

Milena Vasić

Kraljice Natalije 28
11000 Beograd
tel: (011) 30 67 320
www.savetzastampu.rs